
2025 Jaarverslag Thema De Kolken

Coördinator: Gerda Schregardus

Contact: excursies@mmnatuurlijk.nl

De Kolken vallen onder het beheer van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Het onderhoud van deze poelen is gericht op het leefmilieu van de beschermde kamsalamander. De coördinator probeert de gemeente scherp te houden ten aanzien van deze onderhoudswerkzaamheden. Verder staan er een paar MMN-leden altijd paraat voor inhoudelijke ondersteuning. Bij (schoonmaak)activiteiten betrekken we de MMN-leden en inwoners van Maarsbergen.

Jort Rootlieb, vrijwilliger bij het Ravon (=Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland), heeft in april/mei 2025 op drie ochtenden de Kolken gemonitord. De avond ervoor worden in de poelen fuiken geplaatst. De volgende morgen worden de fuiken één voor één gelegegd en onderzocht. MMN heeft leden, nieuwsbrieflezers en inwoners van Maarsbergen uitgenodigd om te komen kijken. Hier werd door zo'n dertig personen gebruik van gemaakt. Het was een unieke kans om van zo dichtbij de kamsalamander en andere waterdieren te zien.

De resultaten waren boven verwachting in zowel de westelijk als de oostelijk gelegen poel. Op zondag 5 mei werden 58 volwassen kamsalamanders geteld, 18 kleine kamsalamanders en 14 alpenwatersalamanders. Bijvangst waren o.a. gegroefde haarwaterroofkevers, gewone bootsmannetjes, veengeelgerande waterroofkevers, modderkevers en groot spinnende watertorren.

Het voornemen van Ravon is om in 2026 weer metingen te doen en dit jaarlijks te herhalen. De vraag is alleen of er vrijwilligers zijn die dit willen doen. Is het iets voor jou? [Ravon](#) leert het je en je kunt aan de slag.

In de zomer sloeg het noodlot toe. De poelen stonden zo goed als leeg. Door de grondwaterbemaling voor de spooronderdoorgang van de N226 daalt ook het water in de Kolken. Gelukkig waarschuwde een omwonende MMN. Nadat MMN alarm had geslagen kwam er actie. Helaas had de ecooloog die betrokken is bij de onderdoorgang, onvoldoende de stand van het water gemonitord, ondanks dat MMN dit diverse keren vooraf had aangegeven. De rest van de zomer en najaar is er via slangen mondjesmaat leidingwater toegevoegd aan de Kolken. De stand van het water bleef laag. Welk effect dit uiteindelijk heeft op de waterdieren is voor ons lastig te voorspelen. Hopelijk waren de jonge kamsalamanders al voldoende groot en konden ze nog genoeg eten vinden in en rond de poel. Aan het einde van de zomer gaan de kamsalamanders aan land.

We kijken met spanning naar de verdere ontwikkelingen. In het voorjaar 2026 wordt gestart met de onderdoorgang voor de fiets en is er weer grondwaterbemaling nodig. Daarbij is de vraag of een meetonderzoek naar de waterdieren überhaupt kan en gewenst is bij een lage waterstand.